

COMMUNIST INFLUENCE, SPILLAGE, SUBVERSION, LITERACK!

Adres Redakcji i Administracji CZĘSTOCHOWA, ulica Panny Marji Nr. 2
Tel.: 18 28 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100 101 102 103 104 105 106 107 108 109 110 111 112 113 114 115 116 117 118 119 120 121 122 123 124 125 126 127 128 129 130 131 132 133 134 135 136 137 138 139 140 141 142 143 144 145 146 147 148 149 150 151 152 153 154 155 156 157 158 159 160 161 162 163 164 165 166 167 168 169 170 171 172 173 174 175 176 177 178 179 180 181 182 183 184 185 186 187 188 189 190 191 192 193 194 195 196 197 198 199 200 201 202 203 204 205 206 207 208 209 210 211 212 213 214 215 216 217 218 219 220 221 222 223 224 225 226 227 228 229 230 231 232 233 234 235 236 237 238 239 240 241 242 243 244 245 246 247 248 249 250 251 252 253 254 255 256 257 258 259 260 261 262 263 264 265 266 267 268 269 270 271 272 273 274 275 276 277 278 279 280 281 282 283 284 285 286 287 288 289 290 291 292 293 294 295 296 297 298 299 300 301 302 303 304 305 306 307 308 309 310 311 312 313 314 315 316 317 318 319 320 321 322 323 324 325 326 327 328 329 330 331 332 333 334 335 336 337 338 339 340 341 342 343 344 345 346 347 348 349 350 351 352 353 354 355 356 357 358 359 360 361 362 363 364 365 366 367 368 369 370 371 372 373 374 375 376 377 378 379 380 381 382 383 384 385 386 387 388 389 390 391 392 393 394 395 396 397 398 399 400 401 402 403 404 405 406 407 408 409 410 411 412 413 414 415 416 417 418 419 420 421 422 423 424 425 426 427 428 429 430 431 432 433 434 435 436 437 438 439 440 441 442 443 444 445 446 447 448 449 450 451 452 453 454 455 456 457 458 459 460 461 462 463 464 465 466 467 468 469 470 471 472 473 474 475 476 477 478 479 480 481 482 483 484 485 486 487 488 489 490 491 492 493 494 495 496 497 498 499 500 501 502 503 504 505 506 507 508 509 510 511 512 513 514 515 516 517 518 519 520 521 522 523 524 525 526 527 528 529 530 531 532 533 534 535 536 537 538 539 540 541 542 543 544 545 546 547 548 549 550 551 552 553 554 555 556 557 558 559 560 561 562 563 564 565 566 567 568 569 570 571 572 573 574 575 576 577 578 579 580 581 582 583 584 585 586 587 588 589 590 591 592 593 594 595 596 597 598 599 600 601 602 603 604 605 606 607 608 609 610 611 612 613 614 615 616 617 618 619 620 621 622 623 624 625 626 627 628 629 630 631 632 633 634 635 636 637 638 639 640 641 642 643 644 645 646 647 648 649 650 651 652 653 654 655 656 657 658 659 660 661 662 663 664 665 666 667 668 669 670 671 672 673 674 675 676 677 678 679 680 681 682 683 684 685 686 687 688 689 690 691 692 693 694 695 696 697 698 699 700 701 702 703 704 705 706 707 708 709 710 711 712 713 714 715 716 717 718 719 720 721 722 723 724 725 726 727 728 729 730 731 732 733 734 735 736 737 738 739 740 741 742 743 744 745 746 747 748 749 750 751 752 753 754 755 756 757 758 759 760 761 762 763 764 765 766 767 768 769 770 771 772 773 774 775 776 777 778 779 780 781 782 783 784 785 786 787 788 789 790 791 792 793 794 795 796 797 798 799 800 801 802 803 804 805 806 807 808 809 810 811 812 813 814 815 816 817 818 819 820 821 822 823 824 825 826 827 828 829 830 831 832 833 834 835 836 837 838 839 840 841 842 843 844 845 846 847 848 849 850 851 852 853 854 855 856 857 858 859 860 861 862 863 864 865 866 867 868 869 870 871 872 873 874 875 876 877 878 879 880 881 882 883 884 885 886 887 888 889 890 891 892 893 894 895 896 897 898 899 900 901 902 903 904 905 906 907 908 909 910 911 912 913 914 915 916 917 918 919 920 921 922 923 924 925 926 927 928 929 930 931 932 933 934 935 936 937 938 939 940 941 942 943 944 945 946 947 948 949 950 951 952 953 954 955 956 957 958 959 960 961 962 963 964 965 966 967 968 969 970 971 972 973 974 975 976 977 978 979 980 981 982 983 984 985 986 987 988 989 990 991 992 993 994 995 996 997 998 999 1000 1001 1002 1003 1004 1005 1006 1007 1008 1009 1010 1011 1012 1013 1014 1015 1016 1017 1018 1019 1020 1021 1022 1023 1024 1025 1026 1027 1028 1029 1030 1031 1032 1033 1034 1035 1036 1037 1038 1039 1040 1041 1042 1043 1044 1045 1046 1047 10

Francuzi o Śląsku.

„Le Temps” w notatce p. t. „Sytuacja na Górnym Śląsku” omawia na podstawie otrzymanych [a Paryża] wiadomości, położenie zastrzeżone, jakie stworzyły ostatnie wypadki, wywołane przez systematyczny ucisk, gwałty i machinacje władz niemieckich. co „Le Temps” wyraźnie pod-

Ostrzeliwanie pogranicza.
Sosnowiec. Niemcy w dalszym ciągu ostrzeliwiają pogranicze. Onegdaj zranili na pograniczu kobiety. Dziś o świcie snów było słyszeć strzały od strony pogranicza.

radę aliantów w sprawie okupacji Śląska Górnego przed ratyfikacją traktatu, donosi „Le Temps”, iż okupacja tej prowincji przez wojska polskie — staje się — nie leży w zamiarze najwyższej rady, gdyż nie chce ona dać Niemcom powodu do rozruchów.

„La Vieoire” w artykule Jerzego Bienalskiego p. t. „Intrygi niemieckie na Śląsku, stwierdza, iż dwie trzecie ogółu ludności stanowią polacy, osęgo nawet statystyka berlińska nie zaprzecza. Niemcy w swych zarzutach powoływali się jedynie na to, iż ludność śląska nie chce należeć do Polski, lecz do Niemiec. Gdy stało się sadoś ich tyżysieniom o tyle, że o przyszłości tej prowincji ma decydować plebiscyt — wiadomo, iż wypadnie na ich niekorzyść, dla przygotowania pomysłowych dla siebie warunków, wywołują zaburzenia i wtracają polaków do więzienia, pod byle pretekstem.

Postanowienie okupacji Śląska przez wojska alijaneckie przychodzi — niestety! — o kilka miesięcy zepóźno, nad czem należy głęboko ubolewać.

Bienalski domaga się dalej niezwłocznej ewakuacji przez Niemców Suwalszczyzny i prowincji nadbałtyckich.

Z WIDOWNI WYDARZEN.

Zmuszanie do wyrzekania się polskości.

Komisje cenzuralne, spisujące ludność na Orawie i Spiszu na podstawie tajnej instrukcji, udzielonej z góry, zapisują ludność polską, jako słowacką. Opornych smuszają zażandami, lub podpisują sami.

Wojska czeskie.

Morawska Ostrawa. Z Syberji przybyło do Swrajczarii 2000 legionistów czeskich. — Podróż ich przez Japonię, Amerykę północną i Francję trwała 5 miesięcy pod okiem amerykańskiego Czerwonego Krzyża.

Refleksje „Narodowych listów”.

Praga. „Narodni Listy” zamieszcza artykuł pod tytułem: „Pobyt narodu” w którym pisał Przed 10 cmi miesiącami odnieśliśmy swoje cięstwo. Po 10 miesiącach budźmy się jako naród pobity. Książka, której wierszy liny i o buku której od początku wojny walocylimy daje kraj nasz polakom, którzy ufali tylko swej chytrości politycznej. Konferencja pokojowa chce zważyć na nasze państwo czasem austriackich długów wojennych, jak gdybyśmy ponieśli jakakolwiek winę w wywołaniu wojny.

Traktat z Austrią

Luzna. Rada najwyższa ententy ukończyła wczoraj poprawienie traktatu pokoju z Austrią. Ustalono równie pismo, które ma być złożone delegacji austriackiej. Tekst traktatu będzie sakomunikowany urzędowo kancłersowi Rennerowi przez jeneralnego sekretarza konferencji Datusta w przyszły wtorek. Postawionych będzie delegatom austriackim pięć dni na odpowiedź. Podpisanie traktatu odbędzie się w St. Germain 7. b. m. Traktat nie rozstrzyga, do kogo ma należeć Rijeka.

Węgier dla Austrii.

Wiedeń. Neue Freie Presse donosi, że w austriackim traktacie pokojowym będą zawarte klauzule w sprawie węgłowej. W myśl tych klauzul Polska i Czechy będą zobowiązane dostarczać Austrii pewnej z góry określonej ilości węgla.

Czesi grożą Polsce Rosją.

Kraków. Z Wiednia donoszą, do Kurjera Ilustrowanego, o posłuchaniu udzielonem przez pułk. Goodyera ruskim delegacji robotników czeskich w Mur. Ostrawie, zabrał głos poseł Szpaczek i oświadczył, że naród czeski nie wyrzeknie się Cieszyńska nawet gdyby chwiliwie (!) wyrok wypadł przeciw Czechom.

„Niechaj się Polska liczy z tem — mówił pułk. Szpaczek — że kiedyś Rosja wystąpi jako silny sprzymierzeniec Czechów i poda im rękę w walce o odzyskanie Śląska cieszyńskiego. Rozruchoy antyniemieckie na Morawach.

Berno Morawskie. 30.18 (Kp.). Powtórzyły się tutaj znnowo wykroczenia przeciwko Niemcom. Władze musiały do ich poskromienia używać polskiej kawalerji.

Komisja Morgenthau'a w Pińsku.

Pińsk. W esale „pobytu komisji Morgenthau'a w Pińsku” miejsce się odbyło w starej wielkiej synagodze zebranie, na którym — według informacji kargodowego „Toga” — jeden z szonków misji, p. Johnson przemówił po angielsku w następujący sposób.

„Moi panowie! Przybyliśmy do was w imieniu prezydenta Wilsona. Wasz ból nas poruszył. Lecz z podziwem patrzyliśmy na to, z jaką dumą snościście wasze cierpienia. Skoro się chce otrzymać wolność, trzeba mieć odwagę! Bądźcie dzielni! Ameryka gotowa jest wam pomóc!”

Amerykańscy lotnicy w Polsce.

Jak donosi „Temps”, generał Rozwadowski, szef polskiej misji wojskowej w Paryżu, upoważnił majora Fanutieroy i kap. Coopera, z lotnictwa amerykańskiego, do stworzenia niewielkiego oddziału lotalców ochotników amerykańskich, którzy waloczyć będą na froncie polskim.

Eskaadra lotnicza, która tymczasem składa się będzie z 10 aparatów, nazywać się będzie eskadrą im. Kościuski.

Rumunja nie uznaje klauzuli o mniejszościach.

Wiedeń. Biuro korespondencyjne donosi skróco pod datą 30. b. m. Times i podaje oświadczenie kół rumuńskich w sprawie postanowienia o ochronie mniejszości narodowych. Wedle tego oświadczenia Rumunja nie przyjmie tych postanowień. Polska, Czechosłowacja i Jugosławia są szym przykładem sa którym Rumunja nie pójdzie. Państwa te zawdzięczają swe powstanie i samodzielnosc entetom, podczas gdy Rumunja własnymi siłami utrzymała się przy samodzielnosci i domaga się, by te samodzielnosc okupacji, tak wielkimi ofarami mogła nadal utrzymać.

Stanowisko koalicji względem Rumunji.

Wiedeń. Holenderskie biuro prasowe donosi z Paryża: Ponieważ rząd rumuński nie odpowiedział na notę Clemenceau w sprawie rekwiizycji na Węgrzech, koalicja wstrzymała dowóz żywności i amunicji do Rumunji.

Stan oblężenia w Bułgarii.

Wiedeń. Donoszą z Wersalu: Jea. Frauehet d'Esperay obsadzi Bułgarię wojskami francuskimi aż do ratyfikacji traktatu pokoju.

W Sofji, Warnie i Szumli ogłoszono stan oblężenia. Podczas rozbrajania wojsk bułgarskich przysyła w niektórych miejscach do starć.

Wobec nowego wystąpienia spartakusowców.

Angielskie pismo „Morning Post” donosi, że w Berlinie, ze rucn spartakusowców tak się wzmoocnił, że rząd niemiecki przewiduje niewątpliwie wystąpienie ich i już się przygotowuje na wszelki wypadek.

Emigracja bezrobotnych polaków do Francji.

W tej sprawie wyjechał delegat min. pracy i opieki społecznej p. Wojciechowski do Warszawy. Min. przyszkolił wysłanie z kontyngentu bezrobotnych około 80 tysięcy robotników do prac nad odbudową Francji na nader dogodnych warunkach. — Emigracja rozpocznie się prawdopodobnie w połowie września br.

Nowa skandaliczna sfera.

Korespondent „Iwowskiej” z „Gaz. Por.” donosi: Ostatnio ujawniła się nowa skandaliczna sfera: Mianowicie żandarmerja wileńska aresztowała przybyłą z Warszawy do Wilna p. N., pracowniczkę jednego z warszawskich urzędów wojskowych. U aresztowanej znaleziono „mostwo ma kulatury przemyczonej. W sprawę tę wmiessany jest generał-prokurator sądu wojakowego generał Leon Iwanowski, gdyż nie tylko wystawił p. N. przepustkę, ale potoczył jej nawet do tego przemysłotwa także i własnych wali ek.

Kara śmierci za nadużycia w intendturze.

Ze sfer zbliżonych do kierujących kół wojskowych, dowiaduje się „Przegląd Wiekorny”, że sprawców malwersacji i nadużyć w intendturze osękuje najcięższy wymiar kary.

Minister Leśniewski wyraził się, że istniejąca tendencja podpisania wszelkich ewen-

tualnych wyroków śmierci, które spadają w sądzie.

Podobne stanowisko zajmuje też — jak słychać — i Naczelne dowództwo.

Zydział w Poznańskim.

Statystyka żydów, w Poznańskim wykazuje, że na dwa i pół miliona mieszkańców było żydów przed wojną 35,000 w ciągu wojny wyniosło się 10 ty., pozostało zatem około 35 tysięcy. W samym Poznaniu jest żydów około 5,000. A jednak — mówi z tej racji „Goniec Wielkopolski” — ta niewielka liczba trzęsie Poznaniem. Ale i z nich — pisze dalej — ten „Goniec” częśc się, wyniosło u pewnialysy się, że siole czasy dla żydów w b. Księstwie bezpowrotnie minęły.

A dalej czytamy w temże piśmie:

Zasiadając w Radzie miejskiej, wtajemniczeni byli doskonale w sprawy samego Poznania i wedle tego regulowali swoje interesy, (kupując i sprzedając grunta, przysposobiali kolosalne kwoty, chwytając dostawy, wpływając na ceny i t. p. Teraz już nie będą mogli wyżytkować tak swoich wpływów jak dawniej. Spekulacje ich zostały nieśco pokrzyżowane, więc szanowna częśc nosi się z planem wyłączenia się z Poznania. Dokąd? Dawnie wędrowali do Berlina i do Niemiec, stawiali się „fabrykantami, albo bankierami” i t. d. Połowa wielkich firm żydowskich w Niemczech wesołodnie wywozili się z żydów poznańskich. Daś im Niemcy nie uśmiechają się z powodu kolosalnych podatków, jakiego tam pisieć musieli. Wieli z nich szuka nowego ratu — w Sopocie lub Gdańsku — wolnem państewku. Gdańsk jest miastem bogatym, podatki komunalne nie będą tam tak wysokie, jak w miastach niemieckich. Założą pewne wątpliwości prawdziwe, czy Gdańsk dla Polaków mógłby się przemysłowo ostać, ależ zawsze tam będzie można lepiej niż w Niemczech uprawiać spekulację.

I bądź co bądź uworzy się tam, choćby na pewien czas, oś wrodziću mętnej wody, w której oni zawsze najlępiej się csuli.

Poznań więc zasili sporo Gdańsk i Sopoty rzeszą żydowską. Atoli w miejsce tej rzeszy spodziawać się na lety napływu do nas żydów z b. Kongresówki. Osi tu już od pewnego czasu badają grunta, zachodzą około wykupu domów płać, wysoki ceny za grunta po to, aby później ęrubować ceny mieszkań, ceny gruntów i t. d.

Z hymnów amerykańskich.

Tłum. F. K. Pustowski.

Ojczyźnie! Tobie gram, swobodny kraju mój!
Duch wolny nam, tam, gdzie był Ojciec zgon,
tam gdzie pielgrzymów sklon
od wszystkich morza stron
strzeże twych bram.

Rodziny kraju mój, swobody twojej sdró wysławiać nam,
twej bajny las i step, twych węgór swiętynny sklep
i błękit szczęsnych nieb,
tam Wolność — tam!

Niech pieśni idzie wiew i sypie owoc z drzew,
jak hojny trzosek;
niech śmiertelników ochór, bijąc o skalny mur,
przedzucha głos.

Pracodaw Boże — Ty —
Twórczo Swobody zwól
za krwawe chrasty,
niech kraj nasz w pełni łask,
Wolności sieje blast;
Opieka bądź nam Ty —
nasz Bóg — nasz Król!

Zmiana w rządzie.

Kraków. „Kurjer Codzienny” donosi z Warszawy, że ministrem sprawiedliwości zostaje p. Bronisław Sobolewski.

Jak „Kurjer Codzienny” w dalszym ciągu podaje ministrem rolnictwa zostaje dr. Józef Raszyski. Sprawa jest już definitywnie salutowana i czeka tylko decyzji Belwederu.

Według krótszych pogłosek stano wisko min. spraw wewnętrznych objął ma dotychczasowy wice minister wojny, generał Sosnakowski.

KRONIKA

Do Wszystkich!..

Wśród szmaragdowej trawy kobierca, jakby fragmenty Krakowskich Błoni, skąd w początkach sierpnia wyruszyli, kierując się ku granicy Królestwa, pierwsze oddziały strzelców Pilsudskiego; — na elemencie rodzimych świerków i sosen, siostrzy tych, które w Karpatach widziały przejeżdżać 2-giej Brygady Haliera, i tych, które (potem w ciemną noc listopadową światłami były, jak żołnierze polski, ceniąc więcej honoru niż życie, z bagnietem w ręku wśród huków dział, przedzierał się przez „austriackie linie, by — po długiej i naciessie, przez krwawą polą Francji wreszcie, błękitnym ptakiem siewleć do ojczystego gniazda — stanie szary słom granitu.

Śmarty, jak mundur żołniersko-powstańca, twardy — jak jego dola.

Czyż znalazł się, który podmówił ofiarę groza dla uczucia pamięci Tych, co posili na pierwszy szew Ojczyzny, dali życie za jej wolność?

Mieczysławowa Kokowska.

Kwesta na „Pomnik dla poległych legionistów”

Dziś wigo, w czwartek i piątek odbędzie się kwesta na „Pomnik dla poległych legionistów”.

Lista pań,

które łaskawie zgodziły się przyjąć udział w kwestie:

- I i II Aleja, num. nieparzyste — p. R. Lanckorowa.
- III Aleja, num. niepar. i ul. Humberowska — inż. Fijałkowska.
- III Aleja num. parzyste, ul. Wiel. i Rynek Wieluński — d-rowsa Ziemińska.
- I i II Aleja, num. parzyste — przesłowa Kokowska.
- Nowy Rynek i ul. Kilińskiego — inż. Harzowa.
- ul. Kościuski (od Alei do Stradomia), num. niepar. i ul. Stradomska — p. Rompałska.
- ul. Kościuski num. parzyste — d-rowsa Kędzińska.
- ul. Kościuski do Jasnego, num. par. i niepar. — d-rowsa Nowakowa.
- ul. Jasna i 7 Kamienie — adwok. Mężnicksa.
- ul. Dojazd — dyrektorowa Nowińska.
- ul. Żelazna — p. Żelazka.
- ul. Jasnogórska — p. Rudlicka.
- ul. Wały i Stróżka — adwok. Dreszowa.
- ul. Zielona, Centralna i Sw. Stanisława pp. Przyborowska i Morawska.

W Dobrej kościelnego.

W dniu 14 września r. b., t. j. w niedzielę, o godz. 1 po południu (po sumie) w sali „Ogniska Robotniczego” przy ul. Krakowskiej Nr 18 w Częstochowie wyznaczono zostało zebranie parafian, celem wyboru członków Dobrej kościelnego dla parafji św. Zygmunta i św. Rodziny w Częstochowie na okres sześciolatni.

— Osobiste. Komisarz rządowy z pow. Częstochowski p. Chrzastowski wyjechał na miesięczny urlop do Warszawy, skąd uia się w rodzinne strony w okolice Mińska.

— Sekretarjat Polskich Związków zawodowych robotników chrześcijańskich otwarty został przy ul. Krakowskiej nr. 13. Sekretarz przyjmuje zapisy do wszystkich związków zawodowych od godz. 9 do 12 rano i od 2 do 6 po południu.

— Komitet rozdawnictwa odzieży. Rada opiekunska m. Częstochowy rozdawnictwo amerykańskiej odzieży dla ubogiej ludności przekazała Komitetowi rozdawnictwa odzieży, w skład którego wchodzi następujące osoby: pp. ks. Niewiadski, d-rowsa Biegańska, inż. Mankowska, Kędziarski Stefan, Datyski, Waręcki Bronisław. Rozdawnictwo odzieży odbywać się będzie w „Ognisku Robotniczym”.

— Obuwianie robotników. Wydział sprawozdawczy przy magistracie w Łodzi, pragnąc przyjąć z pomocą robotnikom, pracującym

pracy robotach miejskich, zakupił parę obuwia, które wydawane były wyjątkowo potrzebującym robotnikom na tygodniowe spłaty po 15 marek.

Buty kalkulują się w cenie 120 — 160 marek. Dotychczas wydało „już około 1,400 par. A w Częstochowie o sprawiedliwym takim obuwia jakos nie ma słyszeć. Dlaczego?

— **Cukier komitetowy.**

Z urzędu lekarskiego miejskiego dowiadujemy się, że wynik badania cukru komitetowego wykazał, iż cukier brunatny nie zawiera domieszek soli, lecz są dużo w nim znajdują się słody, który obniża słody cukru.

— **Kooperatywa pracowników handlowych.**

W lokalu Związku zawodowego pracowników handlowych i przemysłowych m. Częstochowy, II Aleja Nr 20, otwartą została w dniu wczorajszym Kooperatywa pracowników handlowych, która stawia sobie za zadanie dostarczenie swym członkom artykułów pierwszej potrzeby po cenach możliwie najniższych, aby tym sposobem obronić resztkę pracowników od wszelkiego wysiłku państwa. Do kooperatywy tej należą m. in. biurowi, handlowi i przemysłowi, bez względu czy należą do Związku, czy też nie. Udział wynosi mk. 25, wpisowe mk. 2.

Kooperatywa czynna jest codziennie oprócz świąt i niedziel od 9-iej do 5-iej z dwugodzinną przerwą obiadową od 1-iej do 3-iej.

— **Zabranie w sprawie kwesty „Ratujcie dzieci”.**

Zapowiedziane na poniedziałek zebranie w sprawie kwesty ogólnokrajowej p. h. „Ratujcie dzieci” z powodu nieprzebiegu dotychczasowego losów osób nie doszło do skutku. O nowym terminie zebrania nastąpi oddzielne zawiadomienie.

2 Rady Miejskiej.

W ub. poniedziałek o godz. 8 wieczorem odbyło się posiedzenie Rady Miejskiej, które zajął dr. Nowak w obecności wice-prezydenta p. Januszewskiego, członków Magistratu i 29 radnych.

Po odczycie protokołu z poprzedniego zebrania przez p. Włoszyskiego zabrał głos dr. Nowak, wyjaśniając sprawę zajęcia z p. R. Pruszkowskim i oddając przewodnictwo obrad do czasu wypowiedzenia się ogółu radnych w ręce wice-przewodniczącego dyr. Płodowskiego.

Po wyjściu z sali obrad d-ra Nowaka r. Tomczyk oświadczył, iż p. Pruszkowski uczynił uwagę pod adresem przewodniczącego w swym własnym imieniu, a nie ogółu radnych, rzucił przeto wyrazić votum ufności przewodniczącemu. W tej sprawie przemawiał jeszcze inni radni, wreszcie r. Bugajski postawił rzeczowy wniosek o przetrwanie dyskusji i przystąpienie do głosowania. Radni niemal jednogłośnie wyrazili votum ufności d-rowi Nowakowi, wobec czego dalsze przewodnictwo przeszło w ręce d-ra Nowaka.

Na wstępie obrad przewodniczący wniósł nagły wniosek w sprawie uchwalenia nowych kredytów na uruchomienie nowych oddziałów szkół po czątkowych w Częstochowie.

Wniosek przewodniczącego referował dyr. Płodowski, przytaczając smutne dane statystyczne ze stanu naszego szkolnictwa początkowego, z których okazuje się, iż 4,000 dzieci pozabawione byłyby możliwości uczęszczania do szkół.

Uznając że nagłą potrzebę Rada jednogłośnie przyjęła wniosek treści następującej:

„Rada miejska postanawia zwrócić się do Rady szkolnej okręgowej z prośbą o wydanie w Ministerjum Wyznań Religijnych i Oświecenia publicznego dalszego kredytu na nowych 50 etatów nauczycielskich i jednocześnie uchwała kredyt w sumie 200,000 mk. na wydatki związane z uruchomieniem 50 nowych oddziałów dla całej ludności bez różnicy wyznania.

Następnie wpłynął pod obrady wniosek nagły radnych z P. P. S. w sprawie zaburzeń ulicznych w dniu 27 sierpnia. Wniosek referował r. Dziuba, domagając się wydania zakazu dla policji, aby na przyszłość nie strzelano

do bezbronnego tłumu, oraz uchwalenia zapomóg dla osieroconej rodziny Bobrzyńskiego w sumie 400 mk. miesięcznie.

W tej sprawie wyłoniła się nader ożywiona dyskusja, w której zabierali głos rr. Bugajski, Łochowski, Misiorowski, Federman, Nirenberg i inni.

Ostatecznie przeszedł 21 głosami przeciw 11 wniosek r. Bugajskiego, że Rada miejska odrzuca swe decyzje do czasu ogłoszenia wyniku śledztwa. Druga część wniosku r. Bugajskiego dotyczyła przyznania miesięcznej zapomogi dla rodziny Bobrzyńskiego. Sprawa ta nie weszła jednak pod obrady ponieważ r. Dziuba oświadczył, iż wobec nienależytego uwzględnienia przez Radę tej palącej sprawy, uważa dalszy swój udział w obradach za bezcelowy. Po tem oświadczeniu r. Dziuba, przedstawiciele frakcji P. P. S. i ster robotniczych żydowskich opuścili salę obrad.

Po wyjściu 8 radnych okazało się brak quorum wobec czego przewodniczący zmuszony był zamknąć posiedzenie.

— **Z zjazdu p. St. Ligęzowskiego.** Dnia, w środę, w zakładzie frachtowym St. Ligęzowskiego rozpoznał się zaległa szkolna, poprzedzona Maną św., która odbyła się o godz. 10 rano w kaplicy Matki Boskiej na intencję szkoły.

— **Nowa pisownia społeczeństwa.** Pod pow. tytułem ukazała się na półkach księgarskich broszurka, zawierająca jasny i treściwy układ głównych zasad pisowni polskiej według ostatnich uchał Akademji umiejętności w Krakowie. Nakład księgarń L. Flisera w Łodzi.

— **Mieszczanie (półek).** Dochołna nas skargi dzierżawców półek magistrackich zbiegu ulic Kilińskiego i Jasnogórskiej, którym nosi szkody wyrządzają znaczne straty wyrzucając łodgi z kartonami.

Byłoby rzeczą pożądaną, aby stacje w pobliżu posterunków policji zwracały baczniejszą uwagę na sąsiednie półki.

— **Impozujące ogonki.** Wzrost zapewne przeszedłby był niepojemnie szumienia, widząc w II Alei przed sklepem p. Krakowieckiego niezliczony tłum ludności, uszeregowany w wiorstowe ogonki.

Otoż wyjaśnić należy, iż nie po obłeb, ani nie po biały cukier łożąca się z taką szumiewającą ciępliwością uboga ludność, lecz po wodkę monopolową, której roszadownictwo rozpoczęło z dnem wczorajszym.

— **Z występu Teatru Współczesnego.** Poniedziałkowy występ Teatru Współczesnego z Piotrkowianinami doznał naderbyłego poparcia ze strony publiczności. Obszerna sala „Polonii” wiewila pustkami: strzaska tylko widnia sylwetka widza, zasłuchanego w żywe i intrygujące dialogi „Szaleńcy”. Artystów wywiałali się z sadnia zgola poprawnie, a o artystkach można powiedzieć, że grały bez porównania lepiej, niż to na pierwszy rzut oka było można sądzić z ich „niezłotego” wyglądu.

Wiadomości z okolic Częstochowy.

Koresp. wł. „Gońca Częstoch.”

Z Radomska.

Komunikują nam, że dnia 8 września r. b. odbyła się tam uroczystość poświęcenia tablic pamiątkowych ś. p. Kazimierza Siemulskiego i ś. p. Juliana Kulskiego, dwóch miejscowych działaczy na polu pracy społecznej. Tablice umieszczone będą w klasztorze O.O. Franciszkanów w Radomsku za seswoleniem djecjalnej władzy duchownej.

Koszta fundacji pokryte zostały ze składek dobrovolnych. Na ozle komitetu stoja: ks. kanonik Franciszek Mirocki i inżynier Stefan Kostecki. Prace organizacyjne są na ukodczeniu.

Tablice z oryginalnego porfiru i marmuru szwedzkiego z medalionami artystycznymi w białym włoskim marmurze wykonane zostały przez naa na firmę R. S. Lubowiecki i w tych dniach nadosły z Warszawy.

Zjazd robotników rolnych.

Odbył się w Warszawie dwudniowy zjazd „robotników rolnych”, zorganizowany przez socjalistyczny związek zawodowy. Uchwalono na tymże zjeździe rezolucję, zaproponowaną przez P. P. S., treści następującej:

1) Zjazd robotników rolnych oświadcza, że dąży w związku z ogólną przebudową społeczeństwa na socjalistycznych podstawach — do unarodowienia większej własności ziemskiej i do wprowadzenia w możliwie szerokich rozmiarach zbiorowej gospodarki w rolnictwie na korzyść rolników i całego społeczeństwa.

2) Zjazd robotników rolnych uważa, że reforma rolna, przyjęta przez sejm, nie odpowiada jego dążeniom i nie zaspakaja potrzeb całego ludu pracującego.

3) Zważywszy jednak, że reforma ta w dużej mierze wywłaszcza obszarników, a więc podważa istnienie własności bez pracy, zważywszy, że reforma ta oddaje lasy na własność państwa, że umożliwia tworzenie kooperatywnych gospodarstw rolnych, że umożliwia przejęcie ziemi w ręce bezrolnych i małorolnych —

zjazd postanawia dążyć do wyzyskania wszystkich korzystnych stron tej reformy w interesie najszerzej i najszybciej mas pracujących.

4) Zjazd z naciskiem podkreśla, że korzyść jaką przyniesie reforma rolna, zależy od sposobu jej wykonania, a pod tym względem wyraża najgłębszą nieufność w stosunku do obecnego rządu polskiego, popierającego gorliwie obszarników i kapitalistów.

5) Zjazd poleca wszystkim organizacjom robotników rolnych, aby bacznie śledzili bieg reformy rolnej i nie pozwalali na jej skrzywienie, odwrócenie i fałszowanie.

6) Wobec powyższego zjazd wyraża postawę socjalistyczną do energicznego wystąpienia w sejmie w sprawie sprzedaży ziemi (majątków) bogatym chłopom, oraz aby wszystkie kontrakty rejentalne zawierane pomiędzy obszarnikami, a bogatymi chłopami na sprzedaż ziemi, zostały unieważnione od dnia 10 lipca 1919 r., aby ziemia przeszła z rąk obszarników do rąk służby folwarcznej, bezrolnych i małorolnych bez wykupu, aby wszyscy uwolnieni z pracy folnalne i ziemnielniccy natychmiast zostali przyjęci.

W razie nie wykonania przez sejm żądań powyższych nadzwyczajny zjazd robotników rolnych oświadcza, iż dążyć będzie wspólnie z całą klasą robotniczą do rozwiązania burżuazyjno-obszarniczego sejmu.

Zjazd stwierdza, że w celu osiągnięcia swych żądań związek zawodowy robotników rolnych Rzeczypospolitej polskiej nie cofnie się przed żadnymi środkami walki, któreby zabezpieczyły masy ludu pracującego od na duży ze strony obszarników, sejmu i ich rzadu.

Ostatnie wiadomości.

Polskiej Agencji Telegraficznej (Telegr. wł. „Gońca Częstoch.”)

Walki na granicy polsko-niemieckiej.

Berlin 2/9. Komunikat niemiecki donosi, że w okolicy Gorycy przyszło do starcia pomiędzy powstałymi polskimi a patrolami niemieckimi.

W okolicy Borun nastąpiła wymiana strzałów z polskimi, atakującymi po tamtej stronie granicy.

W okolicy Zdun wyparto patrol polski, który usiłował podejść patrol niemiecki.

Komunikat komendy wrocławskiej.

Berlin. Dzienniki samiecują komunikat komendy wrocławskiej, który donosi, że ponowily się napady polskich band na terytorium niemieckie.

Komisa Ententy w Katowicach.

Sosnowiec. 1/9 (PAT) Komisa międzynarodowa przeloła się z kosm ubiegłego tygodnia z Nau-deku, siedziby ka. Hesokell Denner-smaroka na własne wyżenie do Ka-

towic, gdzie zamieszkała w hotelu „Sawoy”.

NIEMCY PROWOKUJĄ.

Sosnowiec. Wczoraj około godziny 4-iej nad ranem Niemcy strzelali do naszych placówek na linii Modrzewów — Czeladź. Strzelanina trwała około godziny. Strat nie było.

DEMONSTRACJA W ŁODZI.

Łódź. Jak donosi „Kurier Łódzki”, uczadzi dzisiaj bezrobotni demonstrację przed magistratem łódzkim. Agitatorzy komunistyczni usiłovali zebrane tłumy podburzyć. Aresztowano kilka osób. Koko godziny 1-iej tłum zaczął się rozchodzić. Do wykroczeń nie doszło.

Marsz koncentryczny na Moskwę

Nauen 2/9. Havas donosi, że rozpoczął się koncentryczny marsz 350,000 żołnierzy armji kontrowersyjnej na Moskwę. Armia ta ma obalić rząd bolszewicki.

Parę 2/9. Nowotworzony rząd rosyjski północno-wschodni wydał o dezwę do narodu, w której wskazuje na konieczność podjęcia walki z szarową przesłowi bolszewikom i przeciwko wszelkim próbom zmierzającym do przywrócenia dawnych rządów.

Zemsta aż pozagrob idaea.

Zemsta mężczyzny, który przez długie lata małżeństwa był nieszczęśliwym, jest bezwątpienia najcięższą z zemst, bo ciągnie się aż poza życie. Tego dowodzą liczne testamenty, w których mężowie przy pomocy wszelkich klauzul i warunków z poza grobu jeszcze surowo karali swe wdowy.

Tak pewien bogaty Amerykanin za życia pisał młodej i pięknej swej żonie majątek półtora miliona dolarów wynoszący, z tem zastrzeżeniem jednak, że obowiązana jest płacić każdorazowo tysiąc dolarów, ilekroć uśmiechnie się do którego mężczyzny lub tańczyć będzie z mężczyzną. „O ile cie znam — tak kończył on swój testament — za rok nie już mieć nie będziesz”.

Inny małżonek pozostawił żonie swej roczną rentę w ilości 6000 marek, pod warunkiem jednakże, że za mieszkawać będzie pod jednym dachem ze swoją matką, która ma jeździć również zjadliwy jak ona i która nienawidzi jak tak samo jak ona i nienawidzi. Obie one muszą co miesiąc wraz z mym adwokatem odwiedzać mój grób i za każdym razem dać wyraz głębokiemu żalowi i skrusze za to, że mi życie zamienili w piekło.

Inny znów mał postanowił testamentarnie, by żonie jego wypłacano co poniedziałek 50 franków, motywując to w ten sposób: „Przy twojej rozrzutności i niesłychanym nieporządku, nie będziesz miała nigdy w niedzielę ani grosza, a wtedy możesz rozważać i zastanawiać się dowolnie nad tem, jak mnie zawsze irytowałaś każdej niedzieli, która miała być dla mnie dniem odpoczynku.

Ofiary

Na Komitet nieszienia

Doraźnej Pomocy powstańcom na Górnym Śląsku.

Złożone w Redakcji „Gońca Częst.”:

Urocznity Stacji Elektrycznej 100 mk. 50 fen. Urocznity R. O. Częstochowa 40 mk. Zebrane w Łowosławiu 50 mk. Waleisone do Sądu Pokoju w Krasiech przez J. Wodyskiego 50 mk. za przebaczenie sprawy przez I. Domagalskiego. Z przedstawienia dziecinnego Pelagia Lange, Helena Plucik i Maria Bielówna składają 25 mk. 50 fen. Pracownicy szpitala N. Maryi Panny 86 mk. Robotnicy fabr. Korwinowa 97 mk. Złożone przez p. Gr. E. samist napiewka dla furmana Antoniego Glinia, jako kara za niewypłacone rozporządzenia mk. 10.

Odesłane do prosoza kłuba maszynistów we Łwowie p. Dałciniana 520 mk. Sekcja parowozowa depot Częstochowa takową sumę składa na Komitet nieszienia doraźnej pomocy powstańcom na Górnym Śląsku.

Na kamień pamiątkowy dla poległych legionistów D. Klepacki 100 mk.

Na żołnierza polskiego Roman Filipowicz 25 mk.

Teatr „PARYSKI”

ul. Panny Marji Nr. 19

PROGRAM

od soboty 30 Sierpnia i dni następnych

Muzyka Sektet Artystyczny pod dyrekcją

p. Jerzego Bursika

b. dyrektora orkiestry w Zakopanem.

Z powodu nadzwyczaj kosztownej
dzierżawy obrazu ceny miejsc do łoża i
krzesel podwyższone o 50 fenigów na
galerję ceny zwykłe.

Sensacja!

Shakespeare na ekranie!

Sensacja!

HAMLET

Wielkie arcydzieło filmowe w 6 wielkich aktach, wykonane przez znaną fabrykę włoską „CINES”
z polską gwiazdą kinematograficzną **Helena Makowską** w roli głównej.

Teatr „ODEON”

Dla dzieci wejście wzbronione!

Program od soboty 30 sierpnia do środy 3 września.

Sensacja!

Pierwsze arcydzieło nadchodzącego sezonu.

Sensacja!

Wspaniały dramat życiowy w 5-ciu aktach p. t.

Dzieje mężatki...

ze słynną gwiazdą kinematograficzną **POLĄ NEGRI** w roli głównej:W akcie 4-ym **POLA NEGRI** odtańczy słynny „Taniec spaszów”.

Z powodu nadzwyczaj kosztownej dzierżawy obrazu ceny miejsc podwyższone o 50 fenigów.

Anons:

Największa i najznakomitsza gwiazda kinematograficzna, królowa ekranu **ASTA NIELSEN**,
wkrótce ukaże się w potężnym dramacie życiowym **Augusta Strinberga** p. t.

„SZAŁ”

Dr. Stefan Purski

choroby skórne i weneryczne
godziny przyjęć 8—11, 3—7
KILIŃSKIEGO 5/4

DOKTOR

W. Kahl

Choroby kobiece i akuszerja
przyjmuje od 1 do 4
ul. Dąbrowski-go (Szkolna) 5 II pięć.

Doktor med.

E. Petrykat

b. lekarz kliniki Prof. LESSERA
Choroby skórne i weneryczne.
przyjmuje od 8—10 rano i od 3—7 godz. wiecz.
w Częstochowie.
ul. Gen. Dąbrowskiego (Szkolna) 6 I piętro

Berlitz School Method

English Lessons

Leçons de Français

Zapisy 2 Aleja 36 m. 17.

Pomocnika buchaltera

poszukuje duże przedsiębiorstwo w Częstochowie. Oferty z odpisem świadectw i podaniem warunków składać w Administr. Gońca sub „100”.

Z inicjatywy R. D. R. i ob. Langiera na kopalni rudy w Kamieńcu polskiej robotnicy złożyli dobrowolną ofiarę pieniężną na pomoc robotnikom Górnośląską w sumie 4,461 mk. suma ta została przekazana Centralnemu Komitetowi niesienia Pomocy Górnośląską w Warszawie ulica Warecka 7, w Adm. Robotnika P. P. 8.

Redakcja i wydawca R. D. Miłkowszczyński.

TOW. AKC. HANDLOWO PRZEMYSŁOWE

„Ł. J. BORKOWSKI”

Oddział w Częstochowie.

SKŁAD UL. PIOTROWSKA 2. TELEFON 75. BIURO UL. PANNY MARJI 14.

POLECA ZE SKŁADU: Smar do wozów — Olej gazowy do motorów (ropa)
Oleje maszynowe i cylindrowy — Waselinę — Asfalt — Azbest w
arkuszach — Smółki dachową — Papę — Gwoździe — Żelazo handlowe — Belki żelazne — Blachę dachową czarną i pocynkowaną
Stal amerykańską — Wiaderka pocynkowane — Grabie — Widły
Szpadle — Łopaty — Kilofy i t. p.

KURSY BUCHALTERYJNE

E. Zalcmanówny

SZKOLNA N 7.

Zapisy i informacje codziennie od 1 do 4 p. p.

Od dnia 3 Września mój gabinet „Mi-
nucora” mieści się
ul. **Aleja Mł 39**
Front leżące piętro. Godziny przyjęć od 10—11
i od 3—8.

Z powołaniem „Helena”

Sekretariat Polskich Związków Zawodowych robotników chrześcijańskich otwarty został przy ul. Krakowskiej Nr. 13. Sekretarz przyjmuje zapisy członków do wszystkich Związków Zawodowych od godziny 9 — 12 i od 2—6 po poł.

Prosimy o uregulowanie zaległej prenumeraty „Gońca Częstochowskiego.”

Świeże

masło śmietankowe, karkas, barba, miś, wydło do prania i kielasowe III aleja 55 wejście z bramy Tatarskiej 43

Z powodu wyjazdu sprzedam garnitur mebli starożytnych mahoniowe: Semo-war, miednica mosiężna rondle miedziane Wiad ul. Gen. Dąbrowskiego 13 m 10

Do sprzedania 2 morgi gruntu z zabudowaniami i dwoma frontami Parkitka 67.

Koza dobra szałwarska do sprzedania Mickiewicz 18.

Osoba

chcę się nauczyć techniki dentystycznej sech-
ce się zgłosić do lecz-
nicy szpów I Aleja 10
rano 9-10.

Zgubiono

kwit Lombardu wyd. za Nr. 37033

Gospodyni

kucharka może samo-
dzielnie prowadzić go-
spodarstwo posiada od-
powiednie świadectwa
poszukuje posady na
miejscu lub na wyjazd
wiad w składzie maszyn
firmy T. he Kasparyk
II aleja 43.

Wynajme

piwno w dobrym stanie
Wiad w Cichu

OGŁOSZENIE.

do wszystkich obywateli m. Częstochowy.

Od dnia 5 Września 1919 r. na zasadzie
dekretna Naczelnika Państwa Nr. 184 i posta-
nowienia Rady Mińskiej z dnia 25 sierpnia
1919 r. fabry przeciwudziału roze-
zniesia się chorób zakaźnych, a szcze-
gólnie tyfus plamisty Urząd Lekarski
Miejski będzie przeprowadzał masowe
oczyszczanie mieszkań i trudnych i
zaniedbanych, jak również kąpiel
przymusową.

Zarządzenie to ma na celu ogólne dobro
i podniesienie stanu zdrowotnego naszego
miasta.

Wszystkie osoby, niewypełniające
zarchężeń Lekarska Miejskiego przy
masowym oczyszczaniu, będą po-
zbawione kart żywnościowych i ka-
rane na zasadzie art. 20 admini-
stracyjnie lub sądowo.

Prezydent

Aleksander BANDTKIE-STĘŻYŃSKI

Lekarz Miejski Dr. Stefan PURSKI

Zgubiono

na Ost. Grossu notes za
wierszający przeszło 400
mk gotówką los na lot-
terję patent handlowy
paszport niemiecki wyd
na nazwisko Piotra Do
magali Znalazcę uprasza
się o swrot do Gońca

Oblady
domowe po 5 mk. Ko-
ciński 22

Do wynajęcia
1-2 pokoje umeblowa-
ne z oświetleniem, Szkol-
na 22 parter

Maszynę
Singerą będącą w pra-
wie nową sprzedam ta-
nio Szkolna 8-a m. 4.

Kucharka
poszukuje miejsca wiad
sklep spółkowy na Za-
wodzie.

Skradziono
paszport ora 155rb. wyd.
na nazwisko Feliksa Do-
bora

Skradziono
na świadka targowisku
paszport legitymujące ro-
botniczą i żywnościową
kwity udziałowy oraz
400 mk wydane na naz
wisko Jana Popojskiego
2400—

Młoda
sdołna panna poszukuje
sąjcia za pokojówkę
św. Barbary 8 n Tatar-
czuk

Kłopotnik literacki Jan Barylski.

Ciebie we własnych zakładach drukarskich „Gońca Częstochowskiego”.